

Luonnontuotteiden monet mahdollisuudet

Puhtailla suomalaisilla luonnontuotteilla on kotimaisilla ja kansainvälisillä markkinoilla kasvava kysyntä. Luonnontuotealan yritykset kärsivät ajoittain raaka-ainepulasta, jota johtoalueiden monipuolinen hyödyntäminen helpottaisi. Puhtaat suomalaiset metsät ja sieltä kerättävät luonnontuotteet ovat usein suomalaisille itsestänselvyys, mutta maailmalla eksoottista ja turvallista.

Voimajohtoalueita voi hyödyntää esimerkiksi katajanmarjan, katajanverson, leikkohavun ja kuusenkerkän keräämiseen. Valikoivassa raivauksessa hidaskasvuisia lajeja kuten katajia jätetään mahdollisuuksien mukaan kasvamaan johtoalueelle. Kuusien ja katajienkin jättämisestä johtoalueelle keruutarkoitukseen on sovittava Fingridin kanssa. Maanomistajat voivat myös vuokrata keruulupia raaka-aineiden keruuseen ulkopuolisille ja saada näin tuloja.

Vinkkejä käytännön toteutukseen

Kuusenkerkkä

Alueilta, joilla kasvaa runsaasti kuusta, kannattaa kerätä tai antaa keruuoikeuksia kuusenkerkän keruuseen. Kuusenkerkkä on kuusen vaaleanvihreä ja pehmeä nuori verso. Kuusenkerkkää kerätään kevään ja alkukesän aikana ja sitä käytetään elintarvikkeiden, lisäravinteiden ja hyvinvointituotteiden raaka-aineena.

Kuusenkerkkä on helposti pilaantuva raaka-aine. On tärkeää saada kuusenkerkkät mahdollisimman nopeasti viileään heti keruun jälkeen. Ennen kuusenkerkän keruuta ja toimitusta jalostukseen kannattaa maanomistajan ja kerääjän olla aina yhteydessä raaka-ainetta ostavaan yritykseen keruun yksityiskohdista.

Kataja

Alueilta, joilla kasvaa runsaasti katajaa, kannattaa kerätä katajanmarjoja ja katajanversoja tai antaa keruuoikeuksia

myös katajanverson keruuseen. Katajanmarjaa käytetään alkoholijuomien ja elintarvikkeiden maustamiseen. Katajanmarjat kerätään kypsinä ja sinisenmustina syksyllä.

Katajanversot ovat katajan uusia vuosikasvaimia ja niitä kerätään heinäkuun puolesta välistä syyskuun puoleen väliin. Versojen tulee olla vielä pehmeitä, taipuisia ja vanhaa versoa vaaleampia. Katajanversoa käytetään muun muassa hyvinvointituotteisiin, teeaineksina, siirappiin ja uutejuomiin.

Leikkohavu

Johtoaukeat sopivat tietyin edellytyksin myös leikkohavujen tuotantoon. Leikkohavuja voi leikata johtoaukeilla kasvavista taimikoista. Helpointa leikkohavujen keruu on erityisesti tätä tarkoitusta varten perustetuilta leikkohavuviljelmiltä. Viljelmät kannattaa perustaa tasaiseen helppokulkuiseen maastoon, jossa liikkuminen jalan ja erilaisilla koneilla on mahdollista.

Ota huomioon

- Kuusenkerkkien, katajanversojen ja leikkohavujen keruu ei kuulu jokamiehen oikeuksiin ja siihen tarvitaan aina maanomistajan lupa. Katajanmarjaa voi kerätä jokamiehen oikeudella.
- Sovi pysyvän keruupaikan perustamisesta Fingridin kanssa, jotta se jää pois raivattavista alueista. Ilmoituksen yhteydessä saat myös lisäohjeistusta.
- Voimajohdon kunnossapidon tarpeisiin tulee varata johtoaukean keskelle kolme metriä leveä kulkuväylä, jolla ei voi olla viljelmiä.
- Pylväsala (kolmen metrin etäisyys kaikista pylväsrakenteista) tulee pitää vapaana kasvustosta kunnossapitoa varten.
- Johtoaukealla kasvavien puiden korkeus ei saa ylittää kolmea metriä.

Tiesitko, että

- Suomesta löytyy useita palkittuja ginin valmistajia. Yhden ginilitran valmistukseen tarvitaan noin 10 - 20 grammaa katajanmarjoja. Kotimaista katajanmarjaa on valitettavan vähän tarjolla elintarviketeollisuuden tarpeisiin.
- Suomessa kuusenkerkkää kerätään arviolta noin 15 000 kilogrammaa vuodessa. Kerääjästä ja kohteesta riippuen tunnissa voi kerätä 0,5 - 4 kilogrammaa kerkkää.
- kotimaisia leikkohavuja on niukasti tarjolla. Useat kotimaiset joulukranssien ja koristeköynnösten valmistajat joutuvat tilaamaan raaka-aineet esimerkiksi Tanskasta. Hehtaarin taimikosta voi kertyä kuusenhavuja noin 500 kilogrammaa.

Lisätietoja

www.keraaja.fi

www.aitoluonto.fi

www.arktisetaromit.fi

www.metsakeskus.fi

Maa- ja metsätalousministeriö

metsäkeskus

HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI

Luke
LUONNONVARAKESKUS